

ZYRA E RREGULLATORIT PËR ENERGJI
REGULATORNI URED ZA ENERGIJU
ENERGY REGULATORY OFFICE

LICENCA ZA OPERATORA ENERGETSKOG TRŽIŠTA

IZDATA:

OPERATORU PRENOSNOG SISTEMA I TRŽIŠTA A.D

Registarski broj: ZRRE/Li_16/12

SADRŽAJ

POGLAVLJE I: ODREDBE LICENCE	3
POGLAVLJE II: USLOVI LICENCE	4
Član 1: Definicije	4
Član 2: Ovlašćenje dato na osnovu ove licence	4
Član 3: Zasebni računi za aktivnosti tržišnog operatora	5
Član 4: Pravna i upravna nezavisnost	6
Član 5: Zabrana subvencija i unakrsnih subvencija	6
Član 6: Zabrana diskriminacije	6
Član 7: Pravila tržišta	6
Član 8: Pristupanje pravilima tržišta	7
Član 9: Operacijske komunikacije	7
Član 10: Ograničenja za korišćenje određene informacije	8
Član 11: Rad.....	8
Član 12: Izmena u kontroli korisnika licence	8
Član 13: Obezbeđivanje informacija za RUE	9
Član 14: Produženje, izmena, obustava, transfer i prekid licence	9
Član 15: Administrativne mere i kazne.....	10
Član 16: Rešavanje sporova	10

POGLAVLJE I: ODREDBE LICENCE

1. **Regulatorni ured za energiju (u daljem tekstu "RUE")**, u skladu sa ovlašćenjima datim zakonom za regulatora energije (zakon br. 03/L-185), član 15 zakona za energiju (zakon br. 03/L-184), i zakona za električnu energiju (zakon br. 03/L-201) i pravilom za licenciranje energetske aktivnosti na Kosovu, **KOSTT-u – OPERATOR PRENOSNOG SISTEMA I TRŽIŠTA a.d.** (u daljem tekstu "korisnik licence"), **izmenjuje licencu za tržišnog operatora**, za ekonomsko upravljanje sistema električne energije.
2. Teritorija koja se pokriva ovom licencom jeste cela teritorija Republike Kosova.
3. korisnik će raditi u skladu sa članovima određenim u ovoj dozvoli, zakonom za električnu energiju i drugim važećim zakonodavstvom.
4. Korisnik licence će raditi na sledeći način:
 - 4.1. Na efikasan način će odraditi svoje obaveze određene ovom licencom;
 - 4.2. Podstaknuće efektivnu konkurenciju za proizvodnju i snabdevanje električnom energijom; i
 - 4.3. Podstaknuće ekonomsku efikasnost u izvršenju tržišnih pravila.
5. Licenca važi od **04 oktobra 2006** i ostaće kao važeća za period od trideset (30) godina, sve do **04 oktobra 2036 godine** sa mogućnošću produžetka, u skladu sa pravilom za licenciranje energetske aktivnosti na Kosovu.
6. U skladu sa članom 34 stavom 1 tačkom 1.2 zakona za regulator energije, ova licenca izmenjuje licencu za javno snabdevanje električnom energijom sa brojem licence ZRRE/Li_16/06 izdate dana 04 oktobra 2006 od strane Regulatornog ureda za energiju, a stupa na snagu **18.07.2012.**

Zapečaćeno zajedničkim pečatom Regulatornog ureda za energiju: _____.

Potpisano: (u ime odbora RUE-a) _____.

POGLAVLJE II: USLOVI LICENCE

Član 1: Definicije

1. Izrazi korišćeni u ovoj licenci imaće sledeći smisao:

“Sporazum za pristupanje” – dokument potpisan od strane svih strana koje se slažu da rade u skladu sa tržišnim pravilima onako kako se određuje u tržišnim pravilima;

“Član” – direktan ili indirektan odnos sa korisnikom licence, svako akcionarsko preduzeće ili filijala korisnika licence, ili pak neka filijala nekog akcionarskog preduzeća korisnika licence, osnovanog po važećem zakonodavstvu.

“Finansijska godina” – period od 1 januara do 31 decembra iste kalendarske godine.

“Proizvodne jedinice” – svaka centrala ili uređaj za proizvodnju električne energije onako kako se i određuje zakonom mreže.

“Akcionarsko preduzeće” – svako preduzeće definisano kao takvo u skladu sa važećim zakonodavstvom na Kosovu.

“Zakonodavstvo” – Zakon za energiju (zakon br. 03/L - 184), zakon za regulator energije (zakon br. 03/L - 185), zakon za električnu energiju (zakon br. 03/L - 201) kao i svako drugo primarno ili sekundarno zakonodavstvo koje reguliše energetski sektor.

“Pravila tržišta” – pravila usvojena od strane RUE-a koja određuju funkcionisanje tržišta električne energije i odnose između tržišnog operatora i učesnika tržišta, kao i interakcije između ovih strana i operatora prenosnog sistema.

“Filijala” – svako preduzeće u vlasništvu ili kontrolisano od strane nekog drugog preduzeća, a koje se definiše na osnovu važećeg zakonodavstva na Kosovu.

2. Ostali izrazi koji se koriste u ovoj licenci imaće isti smisao kao i izrazi korišćeni u važećem zakonodavstvu.

Član 2: Ovlašćenje dato na osnovu ove licence

1. U skladu sa tržišnim pravilima, korisnik licence je ovlašćen da izvrši sledeće aktivnosti:

- 1.1. Pristupi tržišnim pravilima u svojstvu “vlasnika”;
- 1.2. Održi proces za pristupanje tržišnim pravilima za sve strane tržišta;
- 1.3. Upravlja centralizovanim tržištem električne energije;
- 1.4. Upravlja procesom prenosa potrošača;
- 1.5. Održavaće račune za tržišnog operatora, operatora prenosnog sistema i tržišnih

strana;

- 1.6. Upravlja procesom krajnjeg izjednačavanja;
 - 1.7. Naplate recipročne finansijske dužnosti operatora prenosnog sistema i tržišnog operatora kao i tržišnih strana;
 - 1.8. Radiće kao agent za finansijsko izjednačavanje za operatora prenosnog sistema;
 - 1.9. Obezbedi informacije za tržište električne energije; i
 - 1.10. Izvršava ostale funkcije koje su određene tržišnim pravilima.
2. Korisnik licence neće odrediti i/ili preneti, niti će za cilj imati da odredi ili preneti neko od svojih prava ili obaveza koje su date ovom licencom bez prethodnog odobrenja RUE-a.

Član 3: Zasebni računi za aktivnosti tržišnog operatora

1. Korisnik licence će pripremiti godišnje finansijske izveštaje, isključujući aktivnosti operatora sistema, u skladu sa regulativnim uputstvima računovodstva, izdatih od strane RUE-a, i RUE-u će dostaviti jednu kopiju revidiranih finansijskih izveštaja u roku od tri (3) meseci, po završetku finansijske godine.
2. Korisnik licence će RUE-u dostaviti godišnje finansijske izveštaje revidirane od strane nezavisnog revizora u skladu sa međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, u rokovima određenih važećim zakonima za finansijsko izveštavanje.
3. Korisnik licence će u svom unutrašnjem računovodstvu voditi računovodstvo za aktivnosti prenosa uopšte, kao i za ostale aktivnosti. Regulativno računovodstvo biće u skladu sa regulativnim uputstvima za računovodstvo, koji između ostalog može da odredi:
 - 3.1. oblik izjava/regulativnih registra računovodstva, uključujući, ali ne ograničavajući se samo na računima zarade i gubitka (bilans uspeha), bilansa stanja, priznatih zarada i izjava gubitaka, tok gotovine (cash flow) kao i izjave za iznose prihoda, troškova, sredstava, obaveza, rezerva ili uslova, koji su naplaćeni iz neke druge aktivnosti, ili su određeni iz dodele ili raspodele između konsolidovanih aktivnosti tržišnog poslovanja i neke druge aktivnosti;
 - 3.2. prirodu i sadržaj registra/regulativnih izveštaja računovodstva, uključujući informacije u vezi određenih vrsta godišnjih prihoda, troškova, sredstava ili dugova, kao i informacija o godišnjim приходima, sredstava, troškova i dugova iz određenih aktivnosti; i
 - 3.3. načela i politike regulativnog računovodstva (uključujući osnove za dodelu troškova).
4. U vezi sa izjavama regulativnog računovodstva i što se tiče finansijske godine, korisnik licence neće izmeniti osnove naplate, raspodele ili dodele od onih koje su korišćene u prethodnoj finansijskoj godini osim ako RUE prethodno izda odgovarajuće smernice ili pismeno odobri izmenu ovih osnova.

5. Korisnik licence će raditi u skladu sa svakim uputstvom izdatog od strane RUE-a kao i važećeg zakonodavstva.

Član 4: Pravna i upravna nezavisnost

1. Korisnik licence nema pravo da bude angažovan u proizvodnji električne energije, javnom snabdevanju i/ili snabdevanju električne energije.
2. Korisnik licence treba raditi na sledeći način:
 - 2.1. Osobe koje su odgovorne za upravljanje korisnikom licence, nemaju pravo da učestvuju u strukturama nekog preduzeća koje poseduje licencu za proizvodnju, distribuciju ili snabdevanje električnom energijom na Kosovu;
 - 2.2. Korisnik licence će preduzeti potrebne mere kako bi obezbedio da se u obzir uzmu profesionalni interesi osobe odgovorne za upravljanje korisnika licence, kako bi osigurao da su isti sposobni da rade na nezavistan način.
3. Korisnik licence će izvršiti pravilnik ponašanja operatora prenosnog sistema, kojim se određuju mere potrebne da se obezbedi isključenje diskriminirajućeg ponašanja.
4. Korisnik licence će na svojoj službenoj elektronskoj stranici objaviti pravilnik ponašanja.

Član 5: Zabrana subvencija i unakrsnih subvencija

Korisnik licence će sprečiti ili izbeći da aktivnosti tržišnog operatora uzmu ili daju neku subvenciju ili unakrsnu subvenciju (direktno ili indirektno) od neke druge aktivnosti korisnika licence i/ili neke filijale (partnera) ili člana ili neke druge osobe.

Član 6: Zabrana diskriminacije

1. Korisnik licence neće vršiti diskriminaciju između tržišnih strana, ili svake osobe koja želi da postane tržišna strana, i izvršiće svoje funkcije, poštujući principe transparentnosti, objektivnosti i nezavisnosti.
2. Nezavisno od stava 1 ovog člana, korisnik licence se može ponašati drugačije prema tržišnoj strani, sve na osnovu okolnosti određenih i licenciranih tržišnim pravilima.

Član 7: Pravila tržišta

1. Korisnik licence će raditi u skladu sa važećim pravilima tržišta.
2. Pravila tržišta izdata u skladu sa važećim zakonodavstvom i ovom licencom, ne mogu se izmeniti bez pismenog odobrenja RUE-a.

3. Korisnik licence će biti odgovoran za upravljanje svake izmene tržišnih pravila, na osnovu određenih odredbi pravila tržišta, kao i da RUE-u dostavi svaki predlog za izmenu na usvajanje nakon adekvatne konsultacije sa stranama na koje se može uticati ovom izmenom. Kada RUE bude posavetovao, korisnik licence će preduzeti akcije za izmenu pravila tržišta u skladu sa uputstvima RUE-a.
4. Korisnik licence može tražiti izuzeće (odlaganje) u izvršenju nekoliko odredbi pravila tržišta. Nakon razmatranja zahteva primljenog od strane korisnika licence, RUE može odobriti li odbiti izuzeće (odlaganje) izvršnog roka.

Član 8: Pristupanje pravilima tržišta

1. Korisnik licence će stupiti u sporazum za pristupanje sa svim osobama koje žele da potpišu jedan ovakav sporazum i da postanu član u pravilima tržišta, i koji su licencirani za aktivnosti koje one žele da preduzmu. Korisnik licence će RUE obavestiti za sve zahteve primljene od osoba koje žele da stupe u sporazum za pristupanje, u skladu sa odredbama pravila tržišta.
2. Korisnik licence je dužan da nadgleda usklađenost komercijalnih stranaka na osnovu sporazuma za pristupanje, a u skladu sa pravilima tržišta.
3. Korisnik licence može završiti ovaj sporazum za pristupanje u skladu sa odredbama pravila tržišta.
4. Korisnik licence će učesničkim komercijalnih stranaka odrediti primenljive obaveze (obaveze tržišnog operatora), kao i neku sumu potrebnu za osiguravanje tržišta, onako kako je i predviđeno pravilima tržišta.

Član 9: Operacijske komunikacije

1. Korisnik licence će za cilj upravljanja konačnog obračuna obezbediti računare, ostale odgovarajuće uređaje, softvere, a i pripremiće i objaviti standarde potrebne za komunikaciju ovim softverom, koristeći međunarodne standarde u skladu sa pravilima tržišta.
2. Korisnik licence će obezbediti da se softver za konačni obračun kontroliše od strane odgovarajućeg preduzeća, koje je nezavisno i kvalifikovano za reviziju, kako bi se odredila usaglašenost sa pravilima tržišta.
3. Korisnik licence će održavati potpune i tačne beleške za sve podatke o konačnim obračunima koja su predstavljena od strane komercijalnih stranaka ili koje su održavane od strane korisnika licence. Format za čuvanje ovih beleški biće određen od strane korisnika licence.

U svrhu ovog člana:

“Podaci konačnog obračuna” – su svi podaci koji su na osnovu pravila tržišta potrebni od strane korisnika licence ili od strane komercijalnih stranaka koji omogućavaju izvršenje konačnog obračuna na osnovu pravila tržišta.

Član 10: Ograničenja za korišćenje određene informacije

1. Korisnik licence ne sme razotkriti poverljive informacije neke druge aktivnosti korisnika licence ili neke filijale ili njegovog drugog preduzeća, na direktna ili indirektna način, osim u slučaju kada pravila tržišta predviđaju objavljivanje ovakvih informacija.
2. Korisnik licence, tamo gde je potrebno za izvršenje svojih licenciranih aktivnosti, može razotkriti svaku informaciju osim one poverljive koja je čuvana i/ili dobijena tokom izvršenja svojih funkcija kao operator tržišta. Nezavisno od ovoga, korisnik licence će razotkriti informacije, uključujući i one poverljive:
 - 2.1. Ako RUE te informacije zahteva za izvršenje dužnosti koje su date važećim zakonodavstvom; ili
 - 2.2. Ako se te informacije traže od strane operatora prenosnog sistema, operatora distributivnog sistema ili nekog drugog operatora sistema ili tržišta, i da je njihovo razotkrivanje neophodno za izvršenje dužnosti korisnika licence određenih zakonodavstvom ili ovom licencom.
3. Korisnik licence će obezbediti da svaki dokumenat koji sadrži poverljive informacije (tajne), treba izvršiti jasnu identifikaciju informacije kao poverljiva (da je zabeleži kao poverljivu informaciju).
4. Korisnik licence će preduzeti mere predviđene za sprečavanje poverljivih informacija od svake osobe i ove informacije ne smeju da se koriste ili otkriju za neku drugu nameru od one koja je data na osnovu relevantnih odredbi važećih zakona.
5. Za ciljeve ovog člana “poverljive informacije” će imati isti smisao određen zakonom za regulator energije.

Član 11: Rad

Korisnik licence će u vezi radnog odnosa i bezbednosti na radnom mestu delovati u skladu sa važećim zakonodavstvom na Kosovu.

Član 12: Izmena u kontroli korisnika licence

1. Korisnik licence će RUE obavestiti u vezi bilo kakve izmene koja se očekuje da se desi u kontroli, najmanje šezdeset (60) dana ranije. Izmena u kontroli neće biti efektivna sve dok RUE ne odobri istu.

2. Korisnik licence će RUE obavestiti u vezi bilo kakve izmene organizacione strukture korisnika licence. Ovakvo obaveštenje se RUE-u treba dostaviti ne kasnije od tri (3) dana od datuma nastanka izmene.

Član 13: Obezbeđivanje informacija za RUE

1. Korisnik licence će RUE-u dostaviti informacije i izveštaje na onaj način i u vremenskim rokovima koje RUE može smatrati kao potrebni.
2. Korisnik licence će RUE-u dostaviti tromesečne i godišnje izveštaje u vezi delatnosti javnog snabdevanja i u vezi usklađenosti sa uslovima licence na osnovu priručnika za izveštavanje za energetski sektor, usvojen od strane RUE-a.
3. Ako korisnik licence, u skladu sa pravilom za poverljive informacije, zatraži neku informaciju koja se smatra kao poverljiva, onda je dužnost istog da tu informaciju zabeleži kao poverljivu i da svoj zahtev obrazloži pred RUE-om. RUE će onda u skladu sa pravilom za poverljive informacije razmotriti zahtev takve vrste.
4. Regulatorni ured za energiju ima pravo da od korisnika licence traži svaku poverljivu informaciju, neophodnu za ispunjenje svojih funkcija i dužnosti, u skladu sa članom 12 zakona za regulator energije.
5. Korisnik licence će RUE-u dostaviti detalje u vezi bilo kakve izmene u informacijama koje su poslate tokom apliciranja za ovu licencu.

U ovom članu:

"Informacija" – materijal koji će u svakom obliku i bez ikakvog ograničenja obuhvatiti svaki ugovor, knjigu, dokumenat, registar, računovodstvo, preračun (statusni ili drugi), procenu, povratak ili izveštaj svakog opisa ili objašnjenja (usmenog ili pismenog) u vezi sa ovim informacijama koje se mogu zahtevati od strane RUE-a.

Član 14: Produženje, izmena, obustava, transfer i prekid licence

1. RUE može produžiti, izmeniti, obustaviti i ukinuti ovu licencu u skladu sa zakonom za regulator energije i pravilom za licenciranje energetskih aktivnosti na Kosovu.
2. RUE ovu licencu može preneti u skladu sa zakonom za regulator energije i pravilom za licenciranje energetskih aktivnosti na Kosovu, ali pazeći da obaveze licence mogu da se izvrše od strane drugog korisnika licence a da se potrošači ne oštete zbog jednog takvog prenosa.

Član 15: Administrativne mere i kazne

1. U slučaju kršenja odredbi važećeg zakonodavstva uključujući i pravila izdatih od strane RUE-a ili članova i njihovih uslova ove licence ili instrukcija datih korisniku licence od strane RUE-a, RUE poseduje nadležnost da korisniku licence odredi administrativne mere i kazne u skladu sa članom 52 zakona za regulator energije i pravila za administrativne mere i kazne.
2. Administrativne mere i kazne se preduzeću i odgovornim osobama preduzeća mogu odrediti kao pravni subjekat.
3. Iznos kazne će se proceniti u skladu sa zakonom za regulator energije i pravilom za administrativne mere i kazne.

Član 16: Rešavanje sporova

1. Svaki spor koji se bude pojavio ili koji se tiče licenciranih aktivnosti, biće rešen u skladu sa pravilnikom za rešavanje žalbi i sporova u energetsom sektoru, izdatog od strane RUE-a.
2. Odluke RUE-a koje se tiču produžetka, izmene, obustave, prekida i prenosa licence, kao i odluke koje se tiču kazni donetih kao rezultat kršenja uslova licence ili kršenja primenljivih zakona, mogu se osporiti od strane korisnika licence pri nadležnom sudu na osnovu važećih zakona.